

Η ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΠΡΟΓΝΩΣΗ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2020
ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

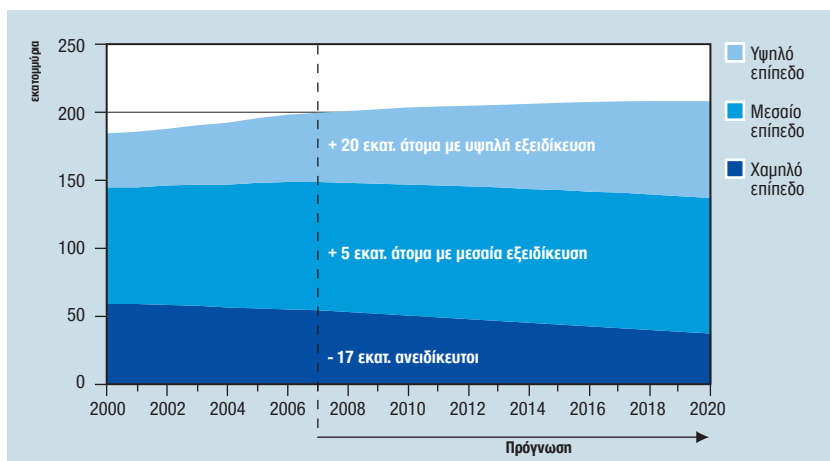
Μετά τη Λισσαβόνα: προς μια κοινωνία της γνώσης

Η δομή των επαγγελματικών προσόντων αλλάζει

Από τη μεσοπρόθεσμη πρόγνωση του Cedefop όσον αφορά τις προσφερόμενες δεξιότητες στην Ευρωπαϊκή αγορά εργασίας μέχρι το 2020, προκύπτει ότι θα αυξηθεί σημαντικά το ποσοστό του ενήλικου εργατικού δυναμικού που διαθέτει υψηλό και μεσαίο επίπεδο εξειδίκευσης. Ταυτοχρόνως, στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες προβλέπεται μείωση του αριθμού των ανειδίκευτων. Οι γενικές αυτές τάσεις συμβαδίζουν με τον στόχο της Λισσαβόνας να καταστεί η Ευρώπη η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης παγκοσμίως και θα εξακολουθήσουν να αποτελούν βασικό χαρακτηριστικό της επόμενης δεκαετίας, παρά τις διαφορές που παρατηρούνται μεταξύ των χωρών.

Τάσεις προσφοράς, εργατικό δυναμικό ηλικίας άνω των 25 ετών, ΕΕ των 25 εκτός της Μάλτας αλλά συμπεριλαμβανομένης της Νορβηγίας

Πηγή: Cedefop, 2009.

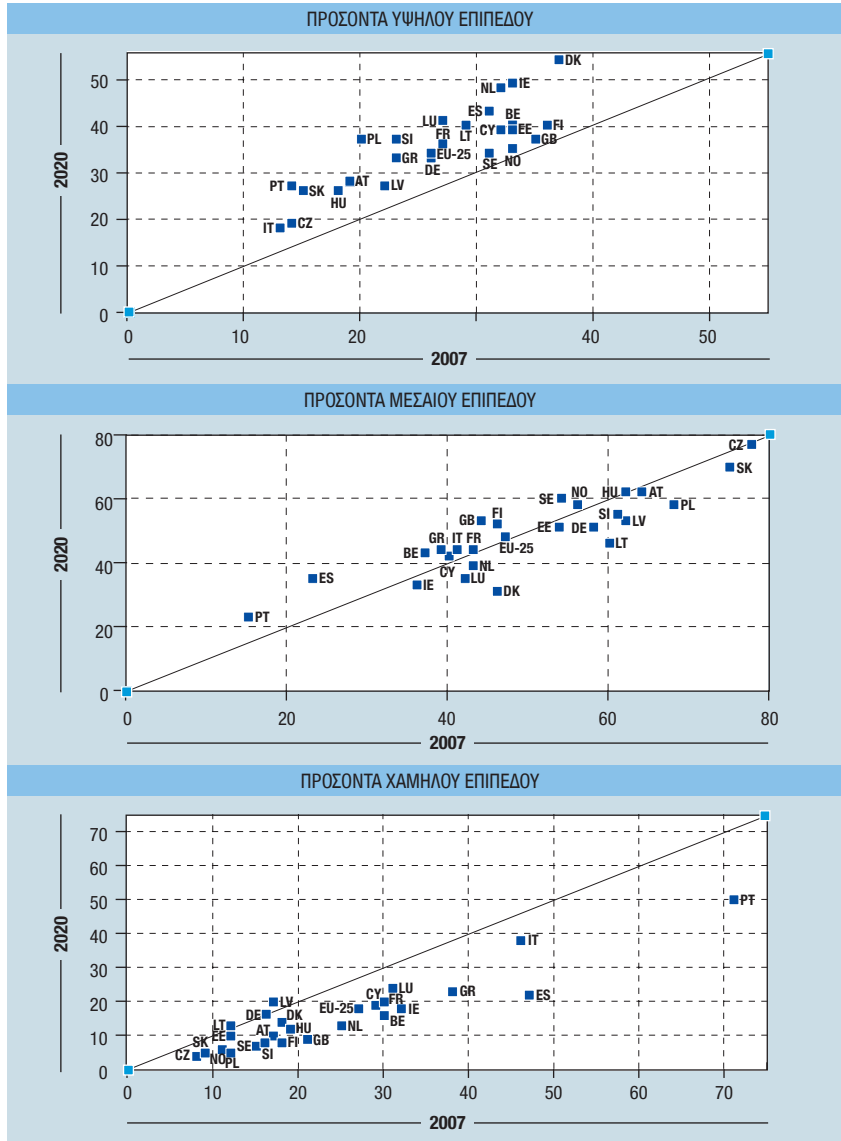

Τεχνική αναλυτική περιγραφή

Η πρόγνωση καλύπτει 25 ευρωπαϊκές χώρες (ΕΕ των 25 εκτός Μάλτας, συν τη Νορβηγία) και περιλαμβάνει τρία διαφορετικά σενάρια. Τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται εδώ αφορούν το βασικό σενάριο και το εργατικό δυναμικό (σύνολο απασχολούμενων και ανέργων) ηλικίας άνω των 25 ετών. Λαμβάνονται επομένως υπόψη μόνο εκείνοι που έχουν πιθανότητα ολοκληρώσει το μεγαλύτερο μέρος των σπουδών τους. Η πρόγνωση διατίθεται επίσης για ολόκληρο τον πληθυσμό ηλικίας άνω των 15 ετών, ανά ηλικία, φύλο και προσόντα, επιτρέποντας έτσι τον υπολογισμό ποσοστών συμμετοχής του ενεργού πληθυσμού. Τα αποτελέσματα της εν λόγω πρόγνωσης δεν μπορούν να συγκριθούν με τα αποτελέσματα της πρόγνωσης για τις ανάγκες σε δεξιότητες που δημοσιεύθηκε το 2008, γιατί χρησιμοποιήθηκαν διαφορετικά δεδομένα και πιο πρόσφατη δημογραφική προβολή.

Αλλαγή της δομής των προσόντων του εργατικού δυναμικού ηλικίας άνω των 25 ετών στα κράτη μέλη, ΕΕ των 25 εκτός της Μάλτας, συν τη Νορβηγία

Πηγή: Cedefop, 2009.

Η υψηλή εξειδίκευση σημειώνει σταθερή αύξηση

Τα τελευταία χρόνια αυξάνεται σταθερά στις περισσότερες χώρες το ποσοστό των ατόμων με τυπικά προσόντα υψηλού επιπέδου (επίπεδα 5 και 6 κατά ISCED, International Standard Classification of Education). Το βασικό σενάριο προβλέπει ότι κατά την περίοδο 2007-2020 το ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό (ΕΕ των 25 εκτός της Μάλτας αλλά συμπεριλαμβανομένης της Νορβηγίας) ηλικίας άνω των 25 ετών με προσόντα υψηλού επιπέδου θα αυξηθεί κατά 20 εκατομμύρια αντιπροσωπεύοντας το 34% του συνολικού εργατικού δυναμικού το 2020, έναντι 26% το 2007.

Τα μεσαία προσόντα παραμένουν κλειδί

Ο αριθμός των ευρωπαϊών εργαζομένων με προσόντα μεσαίου επιπέδου (επίπεδα 3 και 4 κατά ISCED) αναμένεται να αυξηθεί κατά 5 τουλάχιστον εκατομμύρια την περίοδο που καλύπτει η πρόγνωση. Η εν λόγω ομάδα θα συνεχίσει να αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο ποσοστό του εργατικού δυναμικού (48%) το 2020 (47% το 2007).

Μειώνονται οι ανειδίκευτοι

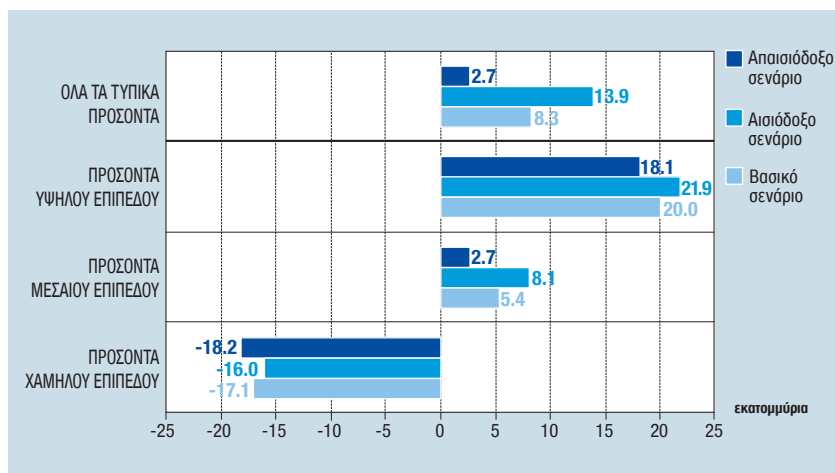
Ο αριθμός των ατόμων με χαμηλή ή καθόλου εξειδίκευση μειώνεται σταθερά, τόσο σε απόλυτες όσο και σε σχετικές τιμές. Κατά την περίοδο 2007-2020 ο αριθμός των ανειδίκευτων ευρωπαϊών εργαζομένων αναμένεται να συρρικνωθεί κατά 17 εκατομμύρια τουλάχιστον. Το 2020, το ποσοστό του ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού αναμένεται να κυμανθεί στο 17,7%, έναντι 27% το 2007.

Εναλλακτικά σενάρια

Εκτός από το προαναφερθέν βασικό σενάριο, υπολογίστηκαν δύο εναλλακτικά σενάρια – ένα αισιόδοξο και ένα απαισιόδοξο – έτσι ώστε η πρόγνωση να επιτυγχάνει μεγαλύτερη ακρίβεια. Όλα τα σενάρια υποδεικνύουν ότι, όσον αφορά τα προσόντα, οι αλλαγές στο εργατικό δυναμικό θα ακολουθήσουν τις ίδιες γενικές τάσεις. Το απαισιόδοξο σενάριο, αν και δεν λαμβάνει ακόμη υπόψη του την τρέχουσα κρίση, προβλέπει τη μικρότερη αύξηση του εργατικού δυναμικού για όλα τα επίπεδα προσόντων, ήτοι 2,7 εκατομμύρια κατά την περίοδο 2007-2020. Αντιθέτως, το βασικό και το αισιόδοξο σενάριο προβλέπουν αυξήσεις 8,3 εκατομμυρίων και 14 περίπου εκατομμυρίων αντίστοιχα. Όλα τα σενάρια προβλέπουν αυξήσεις στα μεσαίου και υψηλού επιπέδου προσόντα, με τα υψηλού επιπέδου προσόντα να σημειώνουν τις μεγαλύτερες αυξήσεις. Όλα τα σενάρια προβλέπουν μείωση των ανειδίκευτων, με εκτιμήσεις που κυμαίνονται από 16 ως 18,2 εκατομμύρια.

Διαφορετικά σενάρια για το εργατικό δυναμικό ηλικίας άνω των 25 ετών, μεταβολή σε εκατομμύρια, 2007-2020, ΕΕ των 25 εκτός της Μάλτας αλλά συμπεριλαμβανομένης της Νορβηγίας

Πηγή: Cedefop, 2009.

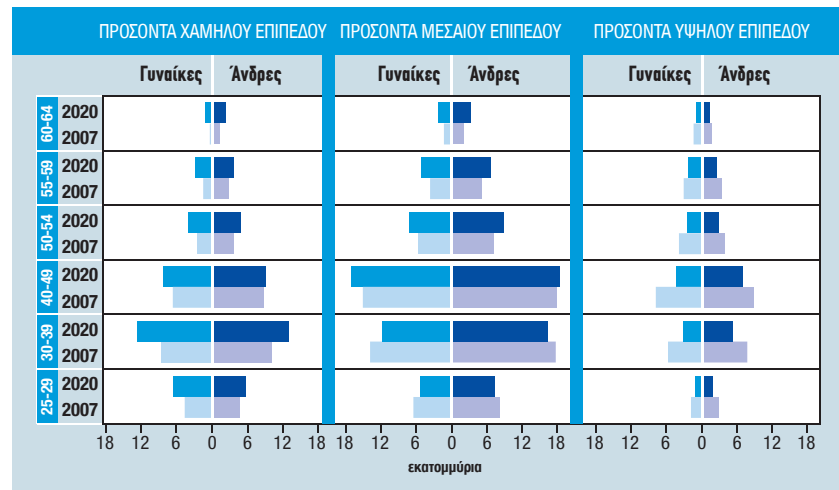
Μελλοντικό εργατικό δυναμικό ανά ηλικία και φύλο

Οι γυναίκες φαίνεται να προοδεύουν ταχύτερα από τους άνδρες

Τα αποτελέσματα για όσους ανήκουν στο εργατικό δυναμικό ηλικίας 25-64 ετών επιβεβαιώνουν τις γενικές τάσεις. Τα ποσοστά αύξησης είναι γενικώς υψηλότερα για τις γυναίκες σε σχέση με τους άνδρες, γεγονός που σημαίνει ότι (επισημώς) οι γυναίκες θα έχουν γενικώς στο μέλλον υψηλότερου επιπέδου προσόντα σε σύγκριση με τους άνδρες. Το ευρωπαϊκό σημείο αναφοράς για το 2010, σύμφωνα με το οποίο τα κράτη μέλη πρέπει να φροντίσουν ώστε το 80% ή άνω των ατόμων ηλικίας 25-64 ετών στην ΕΕ να έχει ολοκληρώσει τουλάχιστον την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ενδέχεται να επιτευχθεί μόνο μέχρι το 2020, οπότε προβλέπεται να ανέλθει σε ποσοστό περίπου 82%.

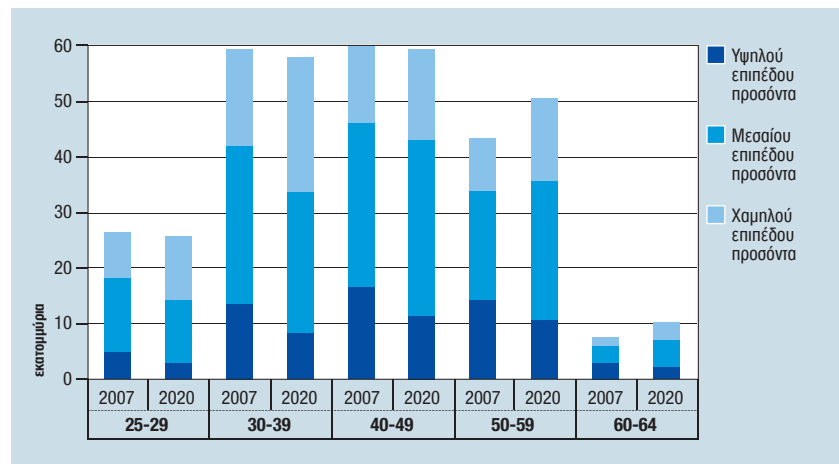
Εργατικό δυναμικό ανά ηλικία, φύλο και προσόντα, ΕΕ των 25 εκτός της Μάλτας αλλά συμπεριλαμβανομένης της Νορβηγίας

Πηγή: Cedefop, 2009.

Μεταβολή των προσόντων του εργατικού δυναμικού σε διάφορες ηλικιακές ομάδες, ΕΕ των 25 εκτός Μάλτας, συμπεριλαμβανομένης της Νορβηγίας

Πηγή: Cedefop, 2009.

Για τους νεότερους, αυξάνεται το επίπεδο των επαγγελματικών προσόντων

Μεταξύ των διαφόρων ηλικιακών ομάδων παρατηρούνται σημαντικές διαφορές: στα άτομα ηλικίας 25-29 ετών. Η αύξηση του αριθμού όσων διαθέτουν προσόντα υψηλού επιπέδου είναι πολύ περισσότερο αισθητή, ιδίως δε μεταξύ των γυναικών. Η μεγαλύτερη αύξηση όσον αφορά τα προσόντα υψηλού επιπέδου προβλέπεται για όσους ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 30-39 ετών. Ο αριθμός των ατόμων που διαθέτουν από μεσαίο έως το υψηλότερο επίπεδο προσόντων προβλέπεται να μειωθεί σε όλες τις ηλικιακές ομάδες μέχρι 39 ετών, ενώ, αντιθέτως, αναμένεται να αυξηθεί στις ηλικιακές ομάδες άνω των 40 ετών. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι νεότερες γενιές διαθέτουν σήμερα γενικώς περισσότερα προσόντα σε σχέση με τις παλαιότερες γενιές, κυρίως διότι οι χώρες έχουν θεσπίσει μεγαλύτερες περιόδους υποχρεωτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ή έχουν δώσει στους νέους το δικαίωμα να ολοκληρώνουν την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας

Τα ποσοστά συμμετοχής των γυναικών αυξάνονται με ταχείς ρυθμούς

Στους βασικούς στόχους της στρατηγικής της Λισσαβόνας και των κατευθυντήριων αρχών για την απασχόληση 2008-2010 συγκαταλέγονται η μείωση της ανεργίας, η αύξηση των ποσοστών του ενεργού πληθυσμού καθώς και της ζήτησης και της προσφοράς εργασίας. Σύμφωνα με την πρόγνωση, αναμένεται γενική αύξηση των ποσοστών του ενεργού πληθυσμού. Στις περισσότερες χώρες παρατηρούνται αμυδρές θετικές τάσεις με την πάροδο του χρόνου, ενώ τα πρότυπα ποικίλλουν ανάλογα με την ηλικιακή ομάδα και το φύλο.

Το ποσοστό των εργαζόμενων ανδρών είναι γενικά υψηλότερο σε σχέση με το ποσοστό των εργαζόμενων γυναικών. Οι διαρκείς διαφορές μεταξύ των φύλων αντικατοπτρίζουν διαφορετικές οικογενειακές υποχρεώσεις. Αν και παραδοσιακά τα ποσοστά των εργαζόμενων γυναικών έτειναν να είναι χαμηλότερα, πλέον αυξάνονται ταχύτατα σε όλες σχεδόν τις ηλικιακές ομάδες με εξαίρεση τις νεότερες γυναίκες, οι οποίες επενδύουν περισσότερο στην εκπαίδευση και ως εκ τούτου έχουν (ακόμη) χαμηλά ποσοστά απασχόλησης. Τα τελευταία 20 με 30 χρόνια τα ποσοστά των εργαζόμενων ανδρών μειώνονται σε πολλές ηλικιακές ομάδες.

Αυξάνεται το ποσοστό απασχόλησης των μεγαλύτερων σε ηλικία

Ορισμένες από τις πλέον απότομες αυξήσεις των ποσοστών του ενεργού πληθυσμού καταγράφονται στους άνω των 50 ετών, γεγονός που προκύπτει από τη γενική τάση παράτασης του επαγγελματικού βίου και, ενδεχομένως, απηχεί ανησυχίες για τις συντάξεις. Μια προσέγγιση της εργασίας που να λαμβάνει υπόψιν ολόκληρο τον κύκλο ζωής, συμβάλλει στο να παραμείνουν με επιτυχία οι μεγαλύτεροι σε ηλικία εργαζόμενοι στην αγορά εργασίας

Οι γενικές τάσεις είναι σαφείς, χρειάζονται όμως λεπτομερέστερα στοιχεία

Πιθανός αντίκτυπος της οικονομικής κρίσης

Παρότι από τα συνολικά αποτελέσματα προκύπτει μια σχετικώς ενθαρρυντική εικόνα, εκφράζονται ανησυχίες για το κατά πόσο η τρέχουσα οικονομική ύφεση θα διαταράξει τις αναμενόμενες παραδοσιακές τάσεις, υπονομεύοντας ενδεχομένως τη σταθερή βελτίωση των επαγγελματικών προσόντων που παρατηρείται τις τελευταίες δεκαετίες. Μία βραχυπρόθεσμη συνέπεια της ύφεσης ενδέχεται να είναι η αύξηση της συμμετοχής στην εκπαίδευση και κατάρτιση: πολλοί μπορεί να καθυστερούν την είσοδό τους σε μια αγορά εργασίας που διέρχεται οικονομική κρίση και να προσδοκούν ότι τα υψηλότερου επιπέδου προσόντα που θα αποκτήσουν θα τους εξασφαλίσουν καλύτερες προοπτικές μετά την ανάκαμψη.

Μακροπρόθεσμα, εντούτοις, οι οικονομικοί περιορισμοί ενδέχεται να αποθαρρύνουν τις επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο. Οι διαμορφωτές πολιτικής πρέπει να λάβουν μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν την απρόσκοπτη αναβάθμιση των επαγγελματικών προσόντων. Επίσης πρέπει να συνεχίσουν να επενδύουν στην αρχική εκπαίδευση, στη συνεχιζόμενη κατάρτιση και στην εκπαίδευση ενηλίκων. Η απόκτηση νέων δεξιοτήτων ή η αναβάθμιση των υφιστάμενων αναμένεται να γίνεται όλο και σημαντικότερη για τους ενήλικες λόγω της γήρανσης του πληθυσμού.

Ανάγκη για συλλογή και ανάλυση συναφών πληροφοριών

Τα αποτελέσματα αυτά σκιαγραφούν τις γενικές τάσεις. Για να είναι ακόμη πιο χρήσιμα για τους διαμορφωτές πολιτικής και τους εργαζόμενους, πρέπει να συμπληρωθούν με περισσότερες λεπτομέρειες, γεγονός που προϋποθέτει βελτίωση των βασικών δεδομένων, ιδίως δε εκείνων που παρέχουν στην Eurostat οι εθνικές στατιστικές αρχές. Και από ευρωπαϊκής πλευράς πρέπει να βελτιωθεί η συνοχή των δεδομένων, τόσο χρονικά όσο και μεταξύ των χωρών. Απαιτούνται καλύτερες πληροφορίες για συναφή θέματα, όπως τα υψηλά ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.

Προς ένα ευρωπαϊκό σύστημα πρόγνωσης δεξιοτήτων

Ένα βήμα πιο κοντά

Η παρούσα πρόγνωση για την προσφορά δεξιοτήτων, σε συνδυασμό με την περυσινή πρόγνωση των αναγκών σε δεξιότητες, αποτελεί συστατικό ενός ολοκληρωμένου συστήματος τακτικών προγνώσεων για τη ζήτηση και προσφορά δεξιοτήτων, σύμφωνα με όσα προβλέπει η πρωτοβουλία «Νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας» που ανέλαβε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2008.

Το Cedefop συνεχίζει να εργάζεται για την επιτέλεση του δύσκολου έργου της διαμόρφωσης αυτού του ευρωπαϊκού συστήματος πρόβλεψης. Αρχίζοντας από το 2010, το Cedefop θα δημοσιεύει τακτικά τα αποτελέσματα των συγχρονισμένων, πλέον, προγνώσεων ζήτησης και δεξιοτήτων στην Ευρώπη.

Αντιστοίχιση δεξιοτήτων και θέσεων εργασίας

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας» του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το Cedefop συνεχίζει τις δραστηριότητές του για την έγκαιρη ανίχνευση των μεταβολών που επηρεάζουν τις δεξιότητες. Θα συνεχιστεί επίσης την έρευνα για τα κενά της αγοράς εργασίας και την αναντιστοιχία ζήτησης και προσφοράς.

Το Cedefop εξετάζει σήμερα κατά πόσον είναι σκόπιμο να διεξαχθούν δημοσκοπήσεις εργοδοτών, για να προσδιορίζονται καλύτερα οι ανάγκες των επιχειρήσεων σε δεξιότητες και για να εντοπίζονται έγκαιρα οι διαφαινόμενες ανάγκες σε κείριους τομείς της οικονομίας.

Source

- Cedefop. *Future skill supply in Europe. Medium-term forecast up to 2020: synthesis report*. [Μελλοντική προσφορά δεξιοτήτων στην Ευρώπη, μεσοπρόθεσμη πρόγνωση] Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων, 2009.
- Cedefop. *Future skill needs in Europe. Medium-term forecast: synthesis report*. Luxembourg: Publications Office, 2008.

Περισσότερες πληροφορίες

www.cedefop.europa.eu/skillsnet

Επικοινωνία με την ομάδα ανάλυσης δεξιοτήτων του Cedefop

skillsnet-team@cedefop.europa.eu

CEDEFOP

Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη
της Επαγγελματικής Κατάρτισης

Ευρώπης 123, 570 01 Θεσσαλονίκη ΕΛΛΑΔΑ
Τ.Θ. 22427, 551 02 Θεσσαλονίκη, ΕΛΛΑΔΑ
Τηλ.: +30 2310490111, Fax: +30 2310490020
E-mail: info@cedefop.europa.eu
www.cedefop.europa.eu

Υπηρεσία Εκδόσεων
Publications.europa.eu

8016 EL – Δωρεάν
Διατίθεται κατόπιν αιτήσεως στο Cedefop